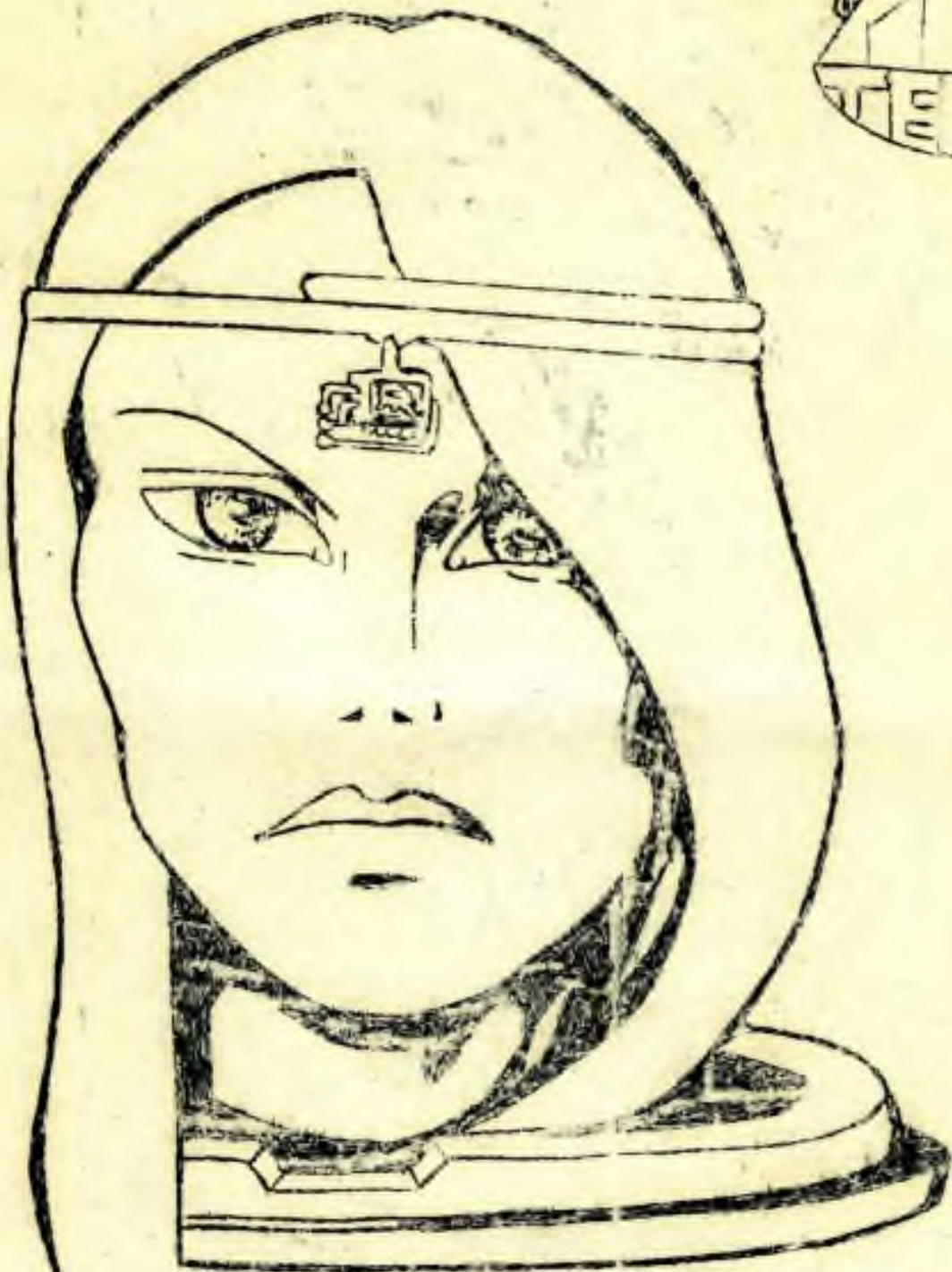

ARGUS₄

Vážený příteli !

Máte v ruce čtvrtou sci-fi přílohu čísla, která měla vyjít podle plánu jako první v tomto novém roce. Proto Vám nyní chceme nastínit o čem se dočtete příště. Takže v dalším čísle se budeme věnovat C.D. Simakovi. Seznámíme Vás s pokračováním knihy, když ještě žili lidé; a povídkou „Zlatí brouci“. Dále bychom se zaměřili na pretisk toho nejzajímavějšího z ostatních; ranzinu; Samozřejmě nebudou chybět i recenze na sci-fi filmy běžící ve světě atd. Tak teď víte co si přečtete příště a můžete se začíst do následujících řádků.

EPIGRAM ZE DVACÁTÉHO STOLETÍ

Do očí ho udeřil stříbrný blesk z krásně modré oblohy.
Napůl oslepenýma očima rozeznával v azuru nad hlavou bílou čáru
po tryskáči, která, pomalu mizíc, vyhlížela jakožip, rozepínající
obal Země. Vedle sváru jeho obou polovin se ale znovu zaleskl
ocelově stříbrný bod, který se rychle zvětšoval.

„Ze souhvězdí Lva ? Dobře, ale jakto, že znáte naše pojmenování
pro souhvězdí ?“

„Odposloucháváme vaše sdělovací prostředky,“ ozval se chladný
strojový hlas robota-překladače.

„Ale proč jste neodpověděli na naše signály ? Museli jste je
přece zachytit !“ vykřikl svou otázku Zástupce lidstva, jež na
tenhle okamžik čekalo snad tisíc let.
Překladač klidně, rytmicky vylovoval dál své odpovědi: „Jednoduše..
..Nerozuměli jsme vám.Ne tak, jak myslíte. Naše počítače
samozřejmě přeložily vaši řeč. Jenomže zdaleka ne celou. Téměř
polovinu slov nechápeme.“

„To není možné !“ vyhrkl muž, „polovinu ? Snad bych pochopil,
kdyby jste neměli analogii pro několik pojmů, platících jen pro
Zemi, nebo ustálené výrazy, ale polovinu ?“

„Mýlíte se,“ odpověděl hlas bez citového zabarvení, „všechny
ty pojmy známe a chápeme. Přesto jste asi vyspělejší než my. Vy
byste pochopili z naší zásoby víc než tři čtvrtiny pojmů.“

A ty chybějící ... samé technické výrazy."

"A jaká slova tedy vlastně nechápete ?" zeptal se muž a s napětím sledoval rozřešení záhady.

Dosavadní zvuk, charakteristický pro přístroje a syntetizátory řeči se náhle změnil v záznam hovoru lidí. Přesně řečeno - záznam jednotlivých "vystřižených" slov z lidské řeči: ".....ZBROJENÍ...
...VÁLKA...STRATEGICKÉ ZBRANĚ...MAMON...VOJSKO..." a mnoho dalších," připojil zase jednotvárným hlasem přístroj.

"Aááha..," vyhrknul rozpačitě muž, „a co chcete na Zemi ?"

"Naším cílem je : Setkat se s lidmi, zjistit význam daných slov, zavést u nás nové výrazy i s tím, co vyjadřují a dostat se tak na vaši úroveň."

"Ale"

"Vysvětli nám všechno neznámé."- přerušil ho stroj.

"Všechno, člověče !"

Celých deset let nedokázal myslet na nic jiného. Disimulaci odjakživa nesnášel, ale tehdy jim to asi přece neměl vysvětlovat. Deset let uteklo...a on bez ustání myslel na ně.

"Nepochopili. Nikdo jim to nedokázal vysvětlit. Nikomu nevěřili, že nejde o utajovaný úsek kultury... Proč přece ale nepřiletěli znovu ?"

Nikomu se nikdy nedokázal svěřit, ale zajímal se od té dc by o astronomii a cestování v čase, které prý oni tak dokonale ovládali.

Souhvězdí Lva dnes lehce objevil a zadíval se na jednu z nejjasnějších hvězd ... vlastně trojhvězdu Leo.

"Kde asi žijí ? Která z těch tří je jejich domovem ?"

Náhle si uvědomil, proč nepřiletěli. Kdyby přiletěli znovu, znamenalo by to, že splnili do důsledků to, co se naučili.

Pohlédl znovu na oblohu. Coi ho tam upoutalo. Najednou zpozoroval v černi nekonečna stříbrný bod. Pomalu rostl, jeho obrysy jasněly. Muž ho okamžitě poznal, ale překvapen nebyl.

Smutně pokývl hlavou: "Nepochopili. To je strašné. Nejsem vinen jenom já. Jsem vinen jen proto, že jsem člověk."

Za 85 let dorazí informace ze souhvězdí Lva k Zemi v podobě paprsků a lidstvo zhlédne největší katalyzmu rozumu v historii.

apokalypsa

Snad se poučí. Za 85 let se vědecký svět dozví o apokalypse energie, o nevysvětlitelném vzplanutí supernovya bude se ptát :

" PROČ"

Semestr podle staré tradice začínal v naprostém zmatku. Někde se zatsulaly indexy, studenti přecházeli posluchárnou. Chvillemi přerušil můj výklad hluboký povzdech a k východu se s ruměncem studu na tvářích prodíral student, který si uvedomil, že se zde přednáší kurs diferenciálních rovnic a nikoli úvod do filozofie.

Vysvětlil jsem, jaké budou potřebovat učebnice a jaké budou samostatné práce, a pak jsem pronesl obvyklou otázku :

„Má někdo nějaký dotaz ?“

Kdyby žádný nebyl, stihl bych autobus odjíždějící v 11.20 do Weevartownu a mohl bych si jít zahrát golf.

Jakýsi student povstal; obě ruce měl v kapsách.

„Profesore, nač vlastně potřebujeme tenhle kurs ?“

Posluchači vzrušeně zušuměli; nervózně zišoupali nohama.

„Kdo jste, mladý muži ?“ zeptal jsem se.

„Baron, Frank Baron, pane.“

„Tak tedy, pane Barone podle směrnice uni a zvláštního programu všichni studenti, kteří se specializují na matematiku, musí projít minimum ...“

„To přece vím !“ přerušil mne a rychle dodal : „Pane !“

S úsměvem jsem přikývl.

„Mě zajímá,“ pokračoval, „jestli může být nějaký praktický užitek ze studia abstraktních pojmů. Potřebuji něco zcela jiného : aby mě vedli k tomu, stát se platným členem společnosti.“

Pomyslel jsem si, že student zběhl z filozofické fakulty, ale to už jeho hluboký hrdelní hlas a jisté chování zaujaly ostatní posluchače. Studenti čekali jak odpovím. Odkáslal jsem si.

„Pane Barone,“ začal jsem, „co si chcete ze studia odnést ?“

„To ještě nevím, pane.“ Myslel jsem, že dosavadní dva roky studia mi pomohou vybrat si povolání, ale nepomohly. Chápejte, nejsem nucen vydělávat si na živobytí.“ Řekl to tak prostě, jakoby oznamoval, že ho bolí zubý.

„Odkud tedy získáváte prostředky na živobytí, pane Barone ?“

„Abych tak řekl, pane, mám jistý dar ...“

„Aha,“ neodpustil jsem si ironii, „dotek krále Midase, vše se mění ve zlate ?“ V téže chvíli jsem u své jedovatosti lítoval. Baronova tvář zrudla. Svěřil mi své nejdůvěrnější tajemství a já si z toho dělал legraci.

„Něco lepšího, profesore !“ zvolal, „dívejte se !“

Baron pokynul rukou směrem ke mně. Lektorská katedra se tichounce vznesla vzhůru a nehybně stála nad mojí hlavou. Někdo vykřikl. Otočil jsem se a uviděl, jak Baron dává rukou své znamení hezké spolužačce. V okamžiku se dívka snažila zakrýt svou nenadálou nahotu alespoň sešitem.

„Pane Barone !“ zvolal jsem, „dívejte se !“

„Ještě ne, profesore !“

Zamával rukama a sevřel prsty, jako by chytal motýla. Pak pěsti rozavřel a z nich vylétl houf netopýrů, kteří zakroužili sálem. Studentky s jekotem zalézaly pod lavice.

"Musel jsem Barona zrazit. Zhluboka jsem se nadechl a zahřměl.
Dest ! Nechte toho !"

Sál nečekaně utichl, všichni ztrnuli. V napjatém tichu bylo slyšet jen šumění netopýřích křídel a vzlykání nahé dívky. Všechny oči, včetně Baronových, byly na mne upřeny. V pořádku, neudělám si přece ostudu.

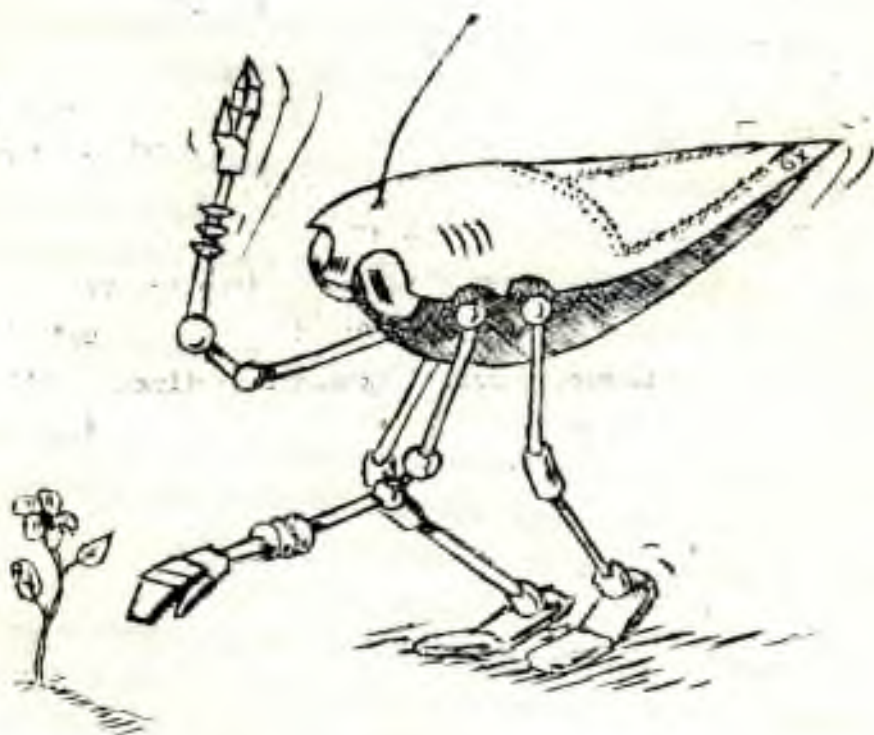
Zvedl jsem oči směrem ke katedře, a tu měkce přistáli na své místo. Rychlý pokyn ruky vrátil děvčeti šaty. Pak jsem stiskl prsty a soustředil se. Když jsem pěsti otevřel, vypustil jsem z nich sokoly, kteří očistili sál od netopýrů a po návratu do mých dlaní poslušně zmizeli.

Posluchárna se změnila v jediná, údivem otevřená ústa.
Musel jsem nějak vybit napětí. "Má ještě někdo nějaké dotazy ?"
Studenti mlčky zavrtěli hlavami. Jenom Baron se nepohnul.

"Výborně. Na příští lekci si prostudujte strany od třetí do sedmnácté včetně. Na sedmnácté straně vyřešte všechny příklady. Můžete jít."

Posluchači se pomalu rozcházelí. Baron opouštěl sál jako poslední a zůstal stát u dveří. Když se ohlédl, naše oči se na pár sekund potkaly. Baron, jako by se k něčemu odhodlal, zamračeně pokývl. Zuby se mu zaleskly v bozděčném úsměvu.

Oddechl jsem si a posbíral své konapětky. Pohlédl jsem na hodinky. 11.30.
Chytím určité příští autobus v 13.15 ...

Po několika měsících vyčerpávající práce nad nespočtenými vybledlými rukopisy se Simonu Flaggovi podařilo vyvolat ďábla. Simonova žena jako znalkyně středověku prokázala svému muži neocenitelné služby. Sám Flagg, který byl pouze matematikem, nemohl luštit všechny latinské texty, navíc zkomplikované zřídka užívanými termíny z démonologie X. století.

Simon a čert si po předběžných kontaktech sedli ke stolu k vážnému rozhovoru. Pekelný návštěvník byl zachmuřen, neboť Simon odmítl jeho nejlákavější nabídky - matematik lehce rozeznal smrtelné nebezpečí, skrývající se v každém svůdném vnařidle.

„Co, kdybyste pro změnu teď zase vyslechl vy moji nabídku?“ řekl konečně Simon.

„V každém případě je bez podvodů a všelijakých háček.“

Ďábel podrážděně zatřepal rozeklaným koncem ohonu, jakoby to byl nějaký řetízek od klíčů. Byl zjevně uražen.

„Dobře,“ souhlasil hněvivě, „uškodit to nemůže. Povídejte.“

„Položím vám jednu otázku,“ začal Simon a ďábel se rozveselil. „Musíte na ni odpovědět během čtyřiaadvaceti hodin. Jestliže se vám to nepodaří, zaplatíte mi sto tisíc dolarů. Je to skromný požadavek, jste jistě zvyklý na daleko větší měřítka. Nežádám miliardy, nemusíte mi ani přinést trojskou Helenu na tygří kůži. Když vyhraju, nesmíte se mi mstít.“

„Žádné strachy,“ odfrkl čert, „co vsadíte vy?“

„Prohraju - lí, stanu se na nějaký čas vaším otrokem. Ale bez těch vašich muk, zkázy duše a tak podobně - bylo by to příliš za takovou maličkost, jako je sto tisíc dolarů. Neuškodíte ani mým příbuzným a přátelům. Tady ovšem,“ řekl po chvíli přemýšlení Simon, „bych připustil výjimky.“

Ďábel se zamračil a rozzlobeně si škubal koneček ohonu. Nakonec jím škubl tak silně, že se zašklebil bolestí a rozhořně pronesl:

„Je mi velice líto, ale zabývám se jenom dušemi. Otroků mám i tak víc než dost. Byl byste ohromen, kdybyste věděl, kolik mi lidé prokecují úsluh s ochotou a zadarmo! Mohu však udělat tohle: neodpovám-li v určené lhůtě, dostanete nikoli ubohých sto tisíc, ale jakoukouli - ne zase ovšem příliš divokou - sumu. Kromě toho vám zaručím zdraví a štěstí do konce vašeho života. Když na vaši otázku odpovím, následky znáte. To je vše, co vám mohu nabídnout.“

Sebral ze vzduchu zapálený doutník a dýmal. Zavládlo nepřátelé mlčení.

Simon hleděl před sebe nevidoucíma očima. Na čele mu vyvstaly velké kapky potu. Dobře věděl a chápal, jaké podmínky může klást čert ... Ne, je připraven vsadit duši, že nikdo, ani člověk, ani zvíře ani ďábel za čtyřiaadvacet hodin jeho otázku neodpoví.

„Do bodu o zdraví a štěstí zahrňte i moji ženu a můžeme si plácnout!“ řekl.

„Podepíšeme smlouvu.“

Čert přikývl, vyňal z tlamy oharek, s odporem se na něj podíval a dotkl se jej kostnatým prstem. Oharek se v mžiku proměnil v růžovou mátovou placičku, kterou začal čert hlasitě a se zjevnou chutí pojídat.

„Co se vaší otázky týče," prohlásil čert. „musí být na ni odpověď, jinak by byla smlouva neplatná. Ve středověku lidé rádi dávali hádanky. Nezřídka se na mne obraceli s paradoxy. Například: ve vesnici žije jen jeden holič, který holí všechny, kdo se neholí sami. Kdo holil holice? ptali se. Ale jak poznamenává Hussel, slůvko "všechny" dělá takovou otázku nesmyslnou a odpověď na ni neexistuje."

„Moje otázka je čestná a neskrývá v sobě paradox," odpověděl Simon.

„Výborně, zodpovím ji. Proč se usmíváte?"

„Já... jen tak," poznamenal Simon a úsměv potlačil.

„Máte pevné nervy," řekl čert chmuřným, ale pochvalným hlasem a sáhl do vzduchu pro pergamen. „Jsem přesvědčen, že vaše sebevědomí by značně pokleslo, kdybych se před vámi objevil v podobě příšery, spojující v sobě milý vzhled vašich goril s jemností monstra, žijícího na Venusi..."

„Není třeba," rychle ho ujistil Simon.

Vzal podávanou smlouvu, přesvědčil se, že je všechno v pořádku a otevřel kapesní nožík.

„Okamžik," zarazil ho ďábel, „ukážte, vydesinfikuji ho."

Položil ostří ke rtům, lehce foukl a ocel se rozžhavila do višňově červené barvy.

„Tak, a teď se lehce dotkněte špičkou nože ... hm... inkoustu a jsme hotovi..."

Prosím pěkně, druhý řádek zdola, poslední je pro mne."

Simon zaváhal a záměrně se podíval na rozžhavenou špičku nože.

„Podepište," naléhal čert. Simon se vzpřimil a napsal své jméno. Pak vyvedl svým rozmáhlým rukopisem podpis i čert, zamnul si ruce, pohlédl na Simona jasně majetnickým pohledem a řekl: „Sem tedy s tou vaší otázkou! Jakmile na ni odpovím, hned se vydáme na cestu. Nemám moc času, musím dneska navštívit ještě jednoho klienta."

„Dobře," pravil Simon a zhluboka se nadechl. „Moje otázka zní: je správná, či nesprávná velká Fermatova věta?"

Ďábel polkl. Jeho sebejistota byla po-rvé otřesena.

„Velká - či? Co?" tázal se dutým hlasem.

„Velká Fermatova věta! Je to matematická teze, kterou prý Fermat, velký francouzský matematik 17. století, dokázala. Jeho důkaz však nebyl zaznamenán a dodnes nikdo neví, zda je věta správná nebo ne." Simonovi se zachvěly rty, když spatřil čertův výraz.

„Běžte a pracujte!"

„Matematika!" zvolal s hrůzou pekelník. „Myslíte, že jsem měl čas, zabývat se takovými věcmi? Prošel jsem trivium a kvadrivium (dva cykly středověkého vzdělání, v triviu se probírala gramatika, rétorika, dialektika; kvadrivium obsahovalo aritmetiku, geometrii, astronomii a teorii hudby - pozn. překl.), ale co se algebry týče... Poslyš..." dořval rozpačitě, „je vůbec etické, klást mi podobnou otázku?"

Simonova tvář byla kamenná, oči mu zářily.

„Dal byste zřejmě přednost tomu, běžet nějakých sto dvacet tisíc kilometrů a přinést mi nějakou věc velikosti hydroelektrárny Čierný Váh," popíchoval čerta. „Čas a prostor pro vás nic neznamenají, co? Litují, ale jám přednost své otázky."

„Je velice jednoduchá," uklidňoval ho Simon, „jedná se o kladná celá čísla."

„Co je to kladné číslo?" rozčiloval se čert, „proč právě celé?"

„Vyjádřím se přesněji," řekl Simon, aniž věnoval pozornost ďáblovým dotazům.

„Fermatova věta tvrdí, že pro jakékoli celé kladné číslo "n", vyšší než dvě, nemá rovnice " $x^n + y^n = z^n$ " řešení v kladných celých číslech."

„Znamená to co?"

„Vzpamatujte se, vy na to máte dát odpověď!"

„Soudit nás bude kdo? VY?!"

„Ne," odpověděl laskavě Simon, „nepovažuji se za dost kompetentního, třeba jsem se tímto problémem trápil několik let. Přinesete-li odpověď, uveřejním ji v solidním matematickém časopise. Ustoupit nemůžete, problém je zřejmě řešitelný: věta je buď správná nebo nesprávná. Nepokoušejte se, prosím, o nějakou logiku, kterou by bylo možno vykládat různým způsobem. Během čtyřicetihodin najdete odpověď a dokažte, že je správná. Konečně, člověk...promiňte, duch vaší šíře a vašich ohromných zkušeností může za tuto dobu zvládnout i matematiku."

„Vzpomínám si, jak mi bývalo zle s Euklidem, když jsem ho studoval v Cambridgi," poznamenal smutně ďábel, „moje zdůvodnění nikdy nebyla správná," a přitom řešení bylo na rání, stačilo se jenom podívat na rys," maskřipal zuby, „ale vypočítám se s tím. Musel jsem dělat i těžší věci, druhý pane Simone! Jednou jsem letěl na vzdálenou hvězdu a přinesl odtamtud litr neutronů přesně za šestnáct..."

„Vím," přerušil ho Simon, „na takováhle kousky jste mistr nad mistry."

„Jaké kousky," zaraženě zabručel čert, „měl jsem obrovské technické potíže. Nechci se však zabývat minulostí. Letím do knihovny a zítra to bude doba..."

„Ne," tvrdě pravil Simon, „smlouvu jsme podepsali před půl hodinou. Vraťte se přesně za dvacet tři a půl hodiny. Nespěchám na vás," dodal ironicky, když se ďábel nervózně podíval na hodiny. „Dejte si sklenku vína a seznámte se před odchodem s mojí paní."

„V zaměstnání nikdy nepiju a nemám čas na nějaké seznamování ... alespoň ne teď." A zmizel.

V téže chvíli vstoupila Simonova žena.

„Zase jsi poslouchala za dveřmi?" vyčetl jí mírně Simon.

„Ovšem," pronesla stísněným hlasem, „chci vědět, drahoušku, zda je ta otáčka skutečně těžká. Protože v opačném případě... Simone, jednoduše se děsím."

„Buď klidná, otázka je těžká," řekl bezstarostně Simon, „každý hned nechápe, víš, každý lehce najde dvě celá kladná celá čísla, jejichž čtverce při součtu dají opět čtverce, například " $3^2 + 4^2 = 5^2$ " neboli " $9 + 16 = 25$ ". Je ti to jasné?"

„Hmm," naruovala mužovi kraťatu.

„Nikdo však dosud nenašel dvě trojmocniny, které by při součtu daly opět trojmocninu nebo i vyšší mocniny, které by vedly k analogickému výsledku. Zřejmě asi neexistují. Ale přece jen," zakončil vítězně svůj výklad, „ale přece dosud není dokázáno, že skutečně neexistují. Už tomu rozumíš?"

„Samozřejmě."

Simonova žena vždycky chápala i nejtěžší matematické poučky.

Jestliže řádcem neporozuměla hned, manžel jí vše trpělivě několikrát vysvětlil. Proto paní Flaggová měla málo času na ostatní záležitosti. „Uvařím kávu," řekla a odešla.

Uplynuly čtyři hodiny. Oba seděli a naslouchali třetí Brahmově symfonii, když se ďábel znovu objevil.

„Už jsem prostudoval základy algebry, trigonometrie a planimetrie," prohlásil vítězně.

„Pracujete rychle," pochválil ho Simon: „jsem přesvědčen, že vám nebude dělat potíže ani studium sférické, analytické, projektivní, deskriptivní a neeuklidovské geometrie."

Ďábel se zamračil.

„To jich je tolik?" zeptal se skllesie.

„Zdaleka to není všechno," Simon vypadal, jak by oznamoval radostnou novinu.

„Neeuklidovská se vám bude líbit," usmál se, „nemusíte při ní rozumět rysům.

Rysy nic neřeknou. A když vám Euklides dělá potíže..."

Ďábel přidušeně zisténal, vybledl náhle jako starý film a byl pryč. Simonova žena se zasmála.

„Drahoušku, začínám věřit, že vyhrám já..."

„Tíse! Hrají poslední větu. Překrásně!"

Po dalších šesti hodinách cosi vzplanulo, pokoj se potáhl dýmem a ďábel byl opět zde. Měl těžké váčky pod očima. Simon měl co dělat, aby se nezasmál.

„Prostudoval jsem všechny geometrie," pronesl s temným uspokojením, „teď už to bude lehčí. Jsem připraven zabývat se vaším malým hlavolamem."

Simon zavrtěl hlavou.

„Příliš spěcháte. Zřejmě jste zapomněl základní metody, jako jsou analýza nekonečně malých veličin, diferenční rovnice a výpočet omezených rozdílů. Pak ještě..."

„Cožpak to všechno ještě potřebuji?" vzdychl čert.

Posadil se a začal si pěstí mnout oteklá víčka. Chudák nemohl zadržet zívání.

„Nemohu s jistotou říci," odpověděl hostejně Simon, „lidé, kteří pracovali na tom malém hlavolamu, vyzkoušeli všechna odvětví matematiky, a přesto není úloha ještě vyřešena. Domnívám se, že..."

Čert už neměl náladu poslouchat další Simonovy rady. Tentokrát zmizel, aniž vstal ze židle. A dost neobratně.

„Vypadá velmi unaveně," poznamenala paní Flaggová, „chudák čert!"

V tónu jejího hlasu bylo těžké zachytit třeba jen stopy soucítu.

„Jsem taky unaven," ozval se Simon, „půjdeme si lehnout. Myslím, že do rána se neobjeví..."

„Možná," souhlasila žena, „pro každý případ se vezmu noční košili s černými krajkami."

Nastalo ráno druhého dne. Manželin se teď zdála nejvhodnější Bachova hudba. Pustili si proto desku s černoštickou Wanda Landowskou.

„Zbývá ještě deset minut. Když se do té doby nevrátí s odpovědí, vyhráli jsme," řekl Simon. „Vzdávám mu čest. Mohl by za jediný den dokončit vysokoškolské studium na výbornou a získat doktorský diplom. Ale..."

Ozvalo se syčení. Objevil se hříbovitý rudý obláček, vydávající sirný zápach. Před manželí stál na koberec ďábel, hlasitě dýchal a vypouštěl obláčky páry. Měl skleslá ramena, oči byly podlité krví. Drápatá tlapa, svírající hromádku popsaných papírů, se viditelně třásla. Nervy mu zřejmě vypovídaly službu.

Mlčky hodil papíry na podlahu a začal po nich zuřivě dupat svými rozeklanými kopyty. Čert vyčerpal zbylou zásobu své energie, uklidnil se, hořký úsměšek mu zkřivil rty.

„Vyhrál jste, Simone," zašeptal a díval se na matematika s dobráckou úctou.

„Ani já jsem za tak krátkou dobu nemohl prostudovat matematiku natolik, abych zdolal tak těžkou úlohu. Čím víc jsem se do ní nořil, tím hůř mi to šlo!

Ideální čísla - ach! Víte," řekl důvěrně. „ani nejlepší matematici z jiných planet, kteří jsou daleko před vámi, nedosáhli řešení. Jeden chlapík ze Saturna - připomíná trochu houbu na chůdách - řeší z paměti diferenciální rovnice parciálních derivací. I ten byl bezmocný." Ďábel si povzdechl: „Buďte zdraví!"

Čert zmizel velice pozvolna. Byl opravdu pořádně unaven. Simon políbil ženu. Paní Flaggová však s uspokojeným výrazem ve tváři hleděla na muže a zeptala se ho: „Ještě je něco v nepořádku, miláčku?"

„Ne, nic... Jenom pochop, že bych se chtěl podrobněji seznámit s jeho prací, poznat, jak dalece se přiblížil řešení. Sám jsem se trápil zrovna tak..." Nedomluvil a vytřeštil oči: ďábel byl znovu v pokoji. Vypadal rozpačitě.

„Zapomněl jsem tu... Potřebuji... Aha!"

Sehnul se k papírům, rozházeným po podlaze a začal je pečlivě sbírat a uhlazovat.

„Tahle věc jednoho chytne!" pronesl a vyhýbal se Simonovu pohledu.

Nemohu toho nechat. Kdyby se mi podařilo dokázat jednu prostinkou pomocnou větu!" Když Simonova tvář spatřil žhavý zájem, sklopil oči jako by prosil za omluvu.

„Poslyšte, profesore," zavrčel, „nepochybuji, že i vy jste s tím důkladně zabýval. Zkoušel jste řetězové zlomky? Fermat jich zřejmě užíval a... Buďte tak hodná, nechte nás o samotě."

Poslední věta patřila paní Flaggové. Čert přisedl k Simonovi, podstrčil pod sebe ohon a ukázal na své papíry, počmárané matematickými znaky.

Paní Flaggová si povzdechla. Ďábel, pohroužený do úvah, jí byl najednou strašně povedomý: téměř se nelišil od starého profesora Atkinse, mužova kolegy z univerzity. Stačí, aby se dva matematici pustili do studia nějaké lákavé a obtížné úlohy.

Pokorně vyšla z pokoje s kávovou konvicí v rukou. Bezpochyby nadcházela dlouhá a únavná porada. Tím si byla paní Flaggová jista. Ne nadarmo byla manželkou proslulého matematika.

Dne 4. srpna 1984 v katastru obce Želeč na Žatecku přistál "létající talíř," který zde již dva dny kroužil a nemohl se trefit na louku pod třešňovkou. Po přistání kolem sebe vytvořil ochrannou bariéru z volně poházených naplnáček v okruhu nejméně třiceti centimetrů. Posádka je zřejmě ve lce agresivní, jestliže používá takové abnormálně kruté ochrany. Prvním zraněným se stal pes nedaleko bydlicích Kopřivů, který se poranil tři tlapy, čtvrtou měl právě zvednutou. Zřejmě tím chtěl ukázat, že přichází neozbrojen. Nyní je již mimo nebezpečí, byl převezen vrtulníkem do žatecké nemocnice. Tak vstoupil do dějin další pes, vedle Lajky, Mušky, Včelky. V obci byl hned druhý den odhalen podstavec, na kterém bude od příštího dne stát bronzová socha rodinného psa. Až do 4. 8. žila obec z popularity nejlepší dojnice na okrese, nyní však všichni mluví jen a jen o "létajícím talíři," ačkoli nejlepší dojnice své výkony ještě zlepšila. Jak daleko to dojde, nikdo netuší, ale začíná se proslychat, že některé dojnice přestanou dojit, jestliže se opět neobráti popularita směrem ke družstevnímu kravínu. Naštěstí místní zootekník spolu s předsedou dali hlavy dohromady a vytvořili skupinu dobrovolníků, kteří chodí kolem kravína a nahlas vychvalují úspěchy našich zbových kusů. Jenže to všechno bylo nic v porovnání s tím, co se stalo o tři dny později. V noci, když byli všichni znavení, usnuli, očesal kdosi ve třešňovce sedm nejlepších stromů. Při pátrání po zloději byla objevena hromádka pecek a stopek přímo pod "talířem". Zloději tedy byli odhaleni, ale nebylo to nic platné, neboť z nich sotva pokladní vymáčkne pokutu za pych a ukradené ovoce. Celá ves zahřela spravedlivým hněvem. Na stříbřitý povrch talíře se snesla sprška shnilých rajských jablíček, které měli místní obyvatelé původně na jazzrockovou skupinu, která zde měla vystupovat příští sobotu. Cizinci, kteří tudy právě projížděli, se domnívali, že jde o novou formu poutě a začali skupovat rajská jablíčka a házet je na "létající talíř" v domění, že nejlepší trefa bude odměněna cenou z tomboly, kterou však nikde neviděli. Proto se domnívali, že je tak veliká, že nebyla raději na místo konání her přivezena. Po třech hodinách bombardování rajčaty, talíř za něměho údivu turistů odletěl. Spolu s ním zmizela i rekordní dojnice.

KLUBY SE PŘEDSTAVUJÍ

A nyní vám chceme představit ukázkou z tvorby začínajícího sci-fi klubu našich sousedů ze strojní fakulty.

Klub měl svou první schůzku ve čtvrtek jedenáctého listopadu a o šest dní později byl oficiálně uznán fakultním výborem SSM. Předpokládáme, že naše kluby budou spolupracovat při různých akcích.

Takže, SFK strojní fakulty „SOL“ se představuje:

Pavel Březina /lik/

P R O L O G

Starý měsíc již miliony let plul po obloze tohoto světa. Viděl první tvory, kteří se na zemi pod ním objevili v živém rosolu. Nejprve to byla jen malá nic neznamenaající tělíčka a o něco později ti nejprimitivnější mnohobuněční živočichové. Byl svědkem toho, když po sta-millionech let jejich první potomci opustili bezpečné hlubiny mohutného oceánu a vydali se na dlouhou cestu po rodících se kontinentech. Sledoval, jak se obrovitá nestvůry stávaly vládci planety pod ním a byl svědkem jejich zkázy. Zažil zrození savců a ptáků, kteří se zdáli být předurčení k tomu, aby ovládli svět, ve kterém žili. Zdálo se, že právě zde se naplní odvěký sen o krásném ráji...

Ale pak se zde objevil člověk...

Petr Vacík /pvc/

N A P L N Ě N Ý S E N

Mladý muž vyšel z observatoře do nočního ticha a zamýšleně se po-díval na tmavé nebe poseté hvězdami. Nasál chladný vzduch prosycený májovým deštěm, který před chvílí snedl, založil ruce za hlavu a spo-kojeně se protáhl. Doktor Jiráček měl tyhle noční služby docela rád, snad i proto, že byl trochu samotář a potají se bavil zkoumáním a luštěním všech možných záhad z kosmické oblasti. A nad nimi mohl při nočních službách nerušeně přemýšlet. Ne, že by snad byl nějakým bláznivým „ufomaniakem“, který čas od času zaplní stránky časopisů a někdy i novin barvitým líčením svých setkání s různými Ganymedany, Saturnany a jinými bytostmi ve stříbřitých kombinézách. Ne, i když ve skrvtu duše doufal, že v tomto nekonečném prostoru mlhovin a galaxií nejsme sami, tyto novinářské kačny nebral vážně a trochu se na ty, kdo je uveřejňují zlobil, protože tyto lidé nevědomky podkopávali autoritu serióznímu kosmologickému pátrání po mimozemském životě. Ale věděl, že tomu tak bude vždycky, protože člověk má rád ta sama a neskutečno už jenom proto, aby se dozvěděl co za ním vězí. A pak ná-mo-zřejmě přichází ke slovu fantazie.

Mladý astronom si povzdychl, svěsil ruce a pomalu vešel zpět do budovy. Dveře za sebou nechal otevřené a do hvězdárny začal proudit čerstvý večerní vzduch. Doktor prošel chodbou, na jejích stěnách visely obrázky a fotografie s vyobrazením různých hvězdných objektů - galaxií, pulsarů a mlhovin. Vstoupil do místnosti kopule observatoře, kde byl umístěn velký zrcadlový dalekohled, napojený na fotografický přístroj. Na stolek vedle ležel seznam, planety, které se měly dnes v noci fotografovat. Jeden fotografický film Venuše, druhý film se záběry Saturnu a třetí byl vyhrazen meteorickému roji, který včera zjistili v blízkosti naší planety a dnešní noc měl podle výpočtů prolétat naší atmosférou. To už bylo zajímavější, fotografování planet by nemělo přinést žádné nové výsledky. Doktor Jiráček se dal bez otálení do práce.

Pozorování ho tak zaujalo, že přestal vnímat čas. Fotografie planet dokončil těsně před půlnocí. Šel se divit, že mu to tak uběhlo. Do začátku snímání meteorického roje chybělo ještě něco přes třicet minut, vložil proto novou kazetu s filmem do přístroje a zaměřil dalekohled ze zvědavost na Měsíc. Pozoroval jeho obrovské krátery a pomalu na něj začala sedat zvláštní, tajemná nálada. Otočil dalekohled a dal se do hledání meteorického deště. Po chvíli ho skutečně spatřil. Rozžhavené úlomky vesmírných cestovatelů prolétávaly atmosférou a automatická spoušť fotografického přístroje pracovala, seč mohla. Celý jev trval ne více, než minutu. Astronom přemýšlel, kolik kusů meteoritů se dostane na pevnou zem. Zítra se snímky vyhotoví a specialisté podle jejich pořadí určí místo, kde úlomky vesmírné hmoty hledat.

Fotografování skončilo. Jiráček vyjmul kazetu s negativem a odložil ji do krabice k ostatním filmům. Poté přistoupil ke zvláštnímu přístroji, vzdáleně připomínajícímu vysílačku a zapnul ho. Velký radioteleskop umístěný na protějším vršku konce se dal pomalu do pohybu. Jiráček zkoušel vyладовat frekvence přístroje, určeného k naslouchání rádiových signálů vzdálených hvězd. Stupnice však byla po celé délce zarušena. Neodvážlivě se zadíval na přístroj a sepnul páčku automatického kmitočtového ladění. Ani to však nepomohlo. ze sluchátek a z reproduktoru se stále ozýval vysoký monotónní šum. Zklamaně spínač vypnul. Vždyť věděl, že včera byl radioteleskop absolutně! Co se dá dělat, řekne vše při předání služby radiotechnikům, ať si s tím lánou hlavu oni.

Náhle k němu pronikl zvenčí pootvřenou kopulí podivný zvuk. Pohlédl průzorem nahoru a zdálo se mu, jakoby něco velkého, temného prolétlo nad hvězdárnou a na okamžik mu zakrylo hvězdy na obloze. V reproduktoru radioteleskopu to zapraskalo a přístroj se zničeho nic odmlčel. Astronom neváhal ani okamžik, vyběhl z místnosti, prolétl chodbou a otevřenými dveřmi se dostal ven, před observatoř. Podíval se na protějščí vrch na anténu přístroje a to, co spatřil, mu vzalo dech.

Nad mísou radaru viselo několik desítek metrů nad zemí podivné těleso. Dr. Jiráček odhadl jeho průměr alespoň na dvacet metrů a výšku na něco přes pět metrů. Tvarem mu připomínalo zaoblený komolý kužel, na jeho zakulaceném vrcholu však byla umístěna malá průhledná kopule, která se rytmicky rozsvěcovala a zhasla narůžovělým světlem. Spodní část objektu lemoval kolem dokola podivný mlhavý opar. Světlo lamp, které byly rozsvíceny u antény radioteleskopu, se od něho odráželo zvláštním kovovým svitem. Jinak bylo těleso až na pulsující polokouli na vrcholu úplně temné.

Než se stačil doktor pohnout, zkameněl úžasem podruhé, neboť objekt /umělý objekt, to Jiráček poznal bezpečně/ se dal do pohybu. Pomalu a zvolna obeplul otáčející se radar a nakonec začal přesně

nač jeho středem prudce klesat. Doktor zatajil dech nad představou možné srážky. Těleso se však metr nad anténou zastavilo a ze středu jeho kruhové základny současně vytryskl proud oslnivě bílého světla, jenž vzápětí pohasl. Oslepený astronom ani nedokázal včas zavřít oči. Když jeho zrak opět přivykl noční tmě, vznášelo se už těleso nad lesním porostem, který rostl opodál. Kopule na jeho vrchu pohasla, naproti tomu byl však celý jeho spodek ozářen slabým zelenavým svitem. Objekt se pomaličku přibližoval. Jiráček udělal střechem několik kroků zpět a cítil, jak mu po zádech stéká studený pot. Mezi otevřenými dveřmi observatoře se zastavil. UFO mezitím dorazilo na trávník před budovou a asi dva metry nad ním se přestalo pohybovat. Doktora od něho dělilo asi dvacet kroků a on si všiml, že se plášť stroje podivně chvěje. Na okamžik zavřel oči, aby je vzápětí opět otevřel. Opravdu! Zrakový klam zmizel a on nevěřícně zíral na těleso, které se otáčelo obrovskou rychlostí kolem své osy. Teprve zblízka si plně uvědomil jeho mohutnost. Najednou se z ničeho nic začaly z točícího se objektu vysunovat dvě, ne tři dlouhé lesklé tyče, opatřené na koncích jakýmsi talířovitými podstavci. Ve stěnách stroje se předtím neobjevily žádné otvory, tyče se vysunuly přímo z rotujícího pláště, který je začal obtékat podobně jako tekoucí voda obtéká visle zaražený kůl ve dně. Talířovité disky se zabořily do měkké, travnaté půdy a svítící zelená základna trupu pohasla.

Jiráček se náhle probral ze strnulosti. Fotoaparát! Blesklo mu hlavou. Otočil se a pádlil chodbou do kopule hvězdárny. Třesoucími zpocenými prsty se snažil co nejrychleji odšroubovat přístroj ze závitu objektivu dalekohledu. Konečně! Nasadil na fotoaparát vlastní objektiv a při zbyteční cestě nastavil ve chvatu clonu a čas. Ve dveřích observatoře se opět zastavil.

Obraz před ním se nezměnil, sňsto, že se ze středu tělesa, které nyní stálo na třech paprskovitě rozvětvených nohách, vytácel šroubovitě zstočený úzký paprsek a ostře vnikal do země pod sebou. Astronom si také stačil povšimnout, že sotva se objevil na prahu dveří, průhledná polokoule slabě zablikala. Světelný paprsek se stále vtácel do půdy, jakoby neměl konce. Plášť trupu nadále bláznivě rotoval kolem své osy.

Jiráček pozvedl fotoaparát k očím a zaostřil na UFO objektiv. V duchu žehnal náhodě, že přístroj má v sobě umístěn i blesk. Stále se jej však neodvažoval spustit, nevěděl, co by objekt vykonal. Jestli by bytosti /pokud uvnitř nějaké jsou/ nebrali jeho neškodný světelný záblesk jako napadení. Zatím tedy fotografoval bez něho. Šroubovitý paprsek, který vycházel z trupu se mezitím zastavil a začal se pomalu vtáčet zpět do tělesa. Jiráček už dokončil dvacátý snímek a pomalu se odchýlával ke spuštění blesku. Hleděl na těleso, jehož spodek začal opět zeleně světélkovat. Změnil expozici a clonu a opět zaostřil objektiv na předmět před sebou. Pak náhle stiskl spoušť. Ostrý světelný záblesk fotoblesku ozářil prostor kolem.

To co následovalo, se udělo v několika okamžicích. Světelný paprsek, jenž vycházel z trupu objektu pohasl tak rychle, že to vypadalo jakoby byl přeseknut. Opěrné tyče zmizely uvnitř tělesa, takže to viselo chvíli v prázdném prostoru nad trávníkem, a jeho kopule se rozzářila ostrým rudým světlem. Načež se UFO dalo do pohybu směrem ke hvězdárně. Astronom vyčerpáně vytřeštil oči a uskočil do chodby budovy. Byl tak roztřesen, že nedokázal ani zavřít dveře. Chvěl se po celém těle a už už očekával náraz neboť stroj stupňoval svou rychlost. Pak se náhle v plné rychlosti jakoby zastavil na místě /Jiráček zblízka uviděl, jak na těleso hmotná pláště

vibruje/, stoupl prudce vzhůru a s ostrým svistem přelétl observatoř.

Doktor stál ještě hodnou chvíli nehnutě v chodbě a naslouchal do nočního ticha. Venku byl však konečně klid. Poté se odhodlal a tiše a opatrně se vplížil před budovu. Košili měl na sobě propocenou do poslední nitky. Bázlivě se podíval nahoru na oblohu a opět začal vnímat klidný třpyt hvězd. Objekt zmizel a nic neřasvěčovalo tomu, že se zde odehrálo něco zvláštního. Chladný vzduch mu přejel slehkým mrazením po zádech a opět ho probíral k činnosti. Má přece fotografie! Vešel zpět do observatoře a nachodbě zdvihl přístroj, který mu předtím vpadl z ruky. Byl naštěstí v pořádku. Horečně vytočil film do pouzdra a nervozními prsty otevřel víko fotoaparátu. Úlekem strnul. Přístroj byl uvnitř prázdný! Se slzami v očích hleděl na nemožné a jeho prsty sáhly po pánu fotoaparátu jakoby chtěl vypátrat proč...

Teď si teprve vzpoměl po fotografování meteorického roje vyndal z přístroje starý negativ a nový film tam nezaložil. Později na to ve vzrušení zapomněl. Slzy mu vytrvskly z očí. Nemá jediný důkaz! Jediný! Poté si všiml že nadteleskop je stále zapnut. Vrhne se k němu a začal vyladovat frekvence. Přístroj byl zcela v pořádku, i rušení přestalo. Smutně se odvrátil a bezmyšlenkovitě se díval před sebe. Po chvíli vstal, oblékl si sako a šel se pomalu projít ven. Cestou už věděl, že napíše do raního hlášení-vše v pořádku, bez závad, během služby se nic zvláštního nestalo. Venku se jeho kroky zastavily a on chvíli hleděl do měkého trávníku, ve kterém byly vytlačeny tři nezvyklé dílky. Obrátil zrak nahoru k obloze. Na obzoru začalo nebe pomalu měnit barvu do modra, ale nad ním blikaly ještě stále hvězdy. Díval se na ně a přitom si představoval, jak se jeden z těch malých svítících bodů pomalu vzdaluje od Země a letí dál a dál.

Ale kam, to nevěděl ani on sám.

S T Ř Í P K Y Z C O N U

V sobotu 7. listopadu se na vysokoškolských kolejích na Jižním městě uskutečnil další z cenů. Tentokrát nesl podtitulek „Malý den v klubech TIME MACHINE 3 TERRA a KEPLER“. Pro sciisty, kteří se tu na koleji Sázkova sešli, tato sobota však byla dnem velkým. A to od začátku až do konce.

Již první pořad - beseda s Kájou Saudkem - všechny přítomné strhl. Dovíдали jsme se jak vznikaly jeho kreslené seriály na stránkách různých časopisů, kdo stál u zrodu a někdy i pádů tohoto kreslíře. A všichni jsme litovali, že jeho tvorba je spíš nedostatkovým zbožím než ležákem. Otom, že Kája Saudek nezůstal ve své tvorbě pozadu za vývojem, dokazovala i výstava, na které bylo možno shlédnout některé z jeho posledních prací. A přitom jsme se dozvěděli tu zprávu nejzajímavější. Snad-možná by měla Kájovi Saudkovi vyjít knížka. A uskutečnění tohoto snu je skutečně ve hvězdách.

Pak následoval další a další programy soutěže a pořadů. A dopadlo to výborně... srovnání s Miniconem, který proběhl jen několik týdnů před Mikroconem, se člověk neubrání podivu, jak neuvěřitelného zlepšení je možné dosáhnout za tak krátkou dobu...

Bohužel se i zde projevilo to co je nemocí snad všech podobných setkání-největší zájem se projeví teprve tehdy, když se objeví video.

Přes všechny nedostatky, které se objevily se však bezpochyby jednalo o vyvrcholení života SF klubů v Praze. A nám nezbyvá nic jiného než doufat a hlavně se přičinit o to, aby ten příští byl ještě lepší.

ZAJÍMAVOSTI

Třetí díl filmového seriálu Star Trek má podtitul Hledání Spocka. To se ale posádka lodi U.S.S. Enterprise pěkně nahledá.

Pan Spock se špičatýma ušima, který zahynul na konci druhého dílu, vzal totiž do svých rukou režii a kameru při natáčení dílu třetího. Doufejme, že bude skutečně nalezen, protože bez Leonarda Nimoye, představitele pana Spocka, by to už nebyl Star Trek.

V souvislosti se zahájením cyklu Hvězdných válek se v druhé polovině sedmdesátých let zvedla mohutná vlna filmů na pokračování. Čas, prostředky a možná i chuť do práce způsobily, že většina třetích pokračování se objevila v posledních dvou letech. Z těch nejdůležitějších je to samozřejmě Návrat rytíře Jedi, již zmíněný Star Trek III, ale i Bitevní hvězda Galaktika, Sílený Max a Conan. Dech zřejmě došel tvůrcům Supermana. Superman III bude asi i posledním. Naproti tomu se chystá další film o Spidermanovi, který však zřejmě nebude navazovat na dvě předcházející epizody. V plném rozběhu je zatím dvoudílný cyklus Stevena Spielberga o Indianu Jonesovi a zaslechli jsme i něco o pokračování filmu Duna a Terminátor.

Už se stává tradicí, že každý úspěšný film má brzy více či méně úspěšné pokračování.

Proto není divu, že bylo nedávno dokončeno i pokračování známého horroru Poltergeist. Jmenuje se Poltergeist II: Druhá strana. Režii převzal Brian Gibson a rozpočet dosáhl výše 20 milionů dolarů, což je i dnes poměrně mnoho. Východiskem nového filmu se stal objev gigantické jeskyně, která skrývá věci ještě strašnější, než jsou mrtvoly v bazénu, jak je známe z Poltergeistu.

V poslední době došli také značné oblíbenosti filmy, které by se daly charakterizovat literárními termíny Fantasy, ale také Sword and Sorcery. Vyvrcholením tohoto proudu je zcela nepochybně Conan /r. John Millius/ zfilmovaný v roce 1981 a jeho pokračování. Z těch novějších je to film Ryšavá Sona, o kterém se mluví jako o třetím dílu Conana. Hlavní roli v něm vytvořila dánská kulturistka Brigitte Nielsenová. Velký úspěch získal také nejdražší západoněmecký film Nekonečný příběh /r. Wolfgang Petersen, 1984- vyprávějící o chlapci, který se dostal do pohádkové říše/. Tento film je považován za první pokus Západní Evropy vymáhat se zpod nadvlády amerických fantastických a SF velkofilmů. Hodně se mluví i o nejnovějším filmu Ridleyho Scotta - Legenda. Scott prošel svými "tvrďáky" sci-fi Vetřelec a Blade Runner, že by změna tematiky? Do této řady by patřil i kreslený film režiséra Ralpha Bakshiho Pán prstenu - r. 1978 natočený podle stejnojmenné trilogie J.R.R. Tolkiena. 7 filmů, které běžely u nás je třeba uvést výborný Excalibur /r. John Boorman, 1980/

Na závěr vám přinášíme výsledky ankety a názory významných tvůrců sci-fi na nejlepší filmy všech dob.

V době Mezinárodního festivalu vědeckofantastických filmů v Torstu roku 1981 proběhlo hlasování zúčastněných odborníků o nejlepší film. Přinášíme vám výsledné pořadí :

1. 2001: Vesmírná odyssea - 1968
2. Metropolis - 1927
3. Dr. Strangelove - 1964
4. Hvězdné války IV. - 1977
5. Solaris - 1972
6. Mechanický pomeranč - 1971
7. Zakázaná planeta - 1959
8. King Kong - 1933
- 451 Farnheita - 1966

Zcela jasně vyhrává Stanley Kubrick, autor tří hodnocených filmů.

(MM)

V monografii Focus Science Fiction Film jsou uvedeny
lidé o jejich nejoblíbenějších filmech /do roku 1971/ :

Kingsley Amis, autor a teoretik: Zakázaná planeta, Válka světů, Experiment
profesora Quatermasse, Neuvěřitelně se zmenšující muž

Isaak Asimov, autor: Fantastická cesta

Anthony Burgess, autor: Válka světů, 451 Fahrenheit

J.W.Campbel, redaktor: Dobyetí Měsíce

Michael Crichton, autor a režisér: Věc, Zakázaná planeta, 2001: Vesmírná
odyssea

J.Finney, autor: nic

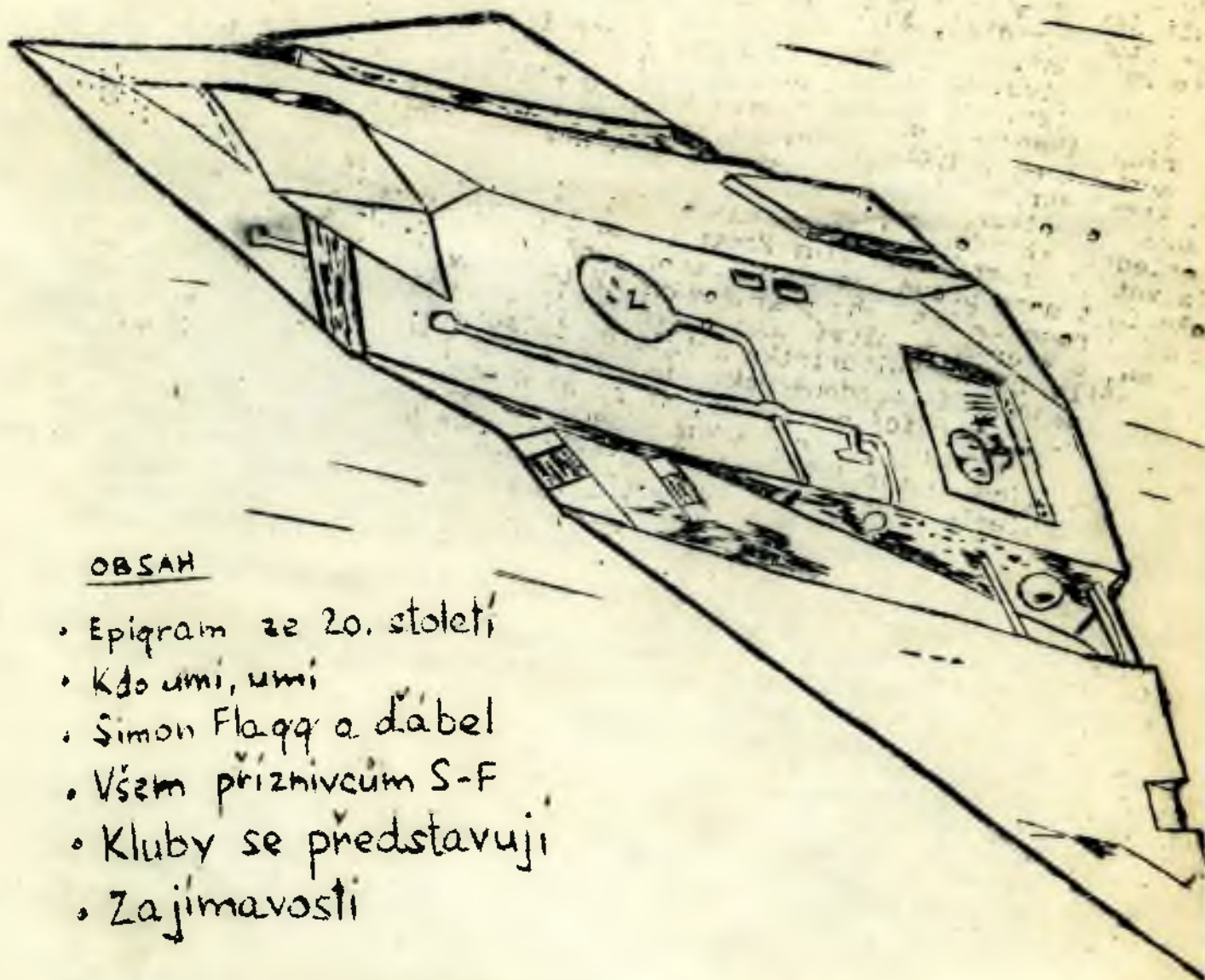
Richard Fleischer, režisér: 2001: Vesmírná odyssea, Planeta opic

Robert Heinlein, autor: Svět za 100 let, 2001: Vesmírná odyssea, Stráž času

Fritz Long, režisér: 2001: Vesmírná odyssea

Robert Wise, režisér: 2001: Vesmírná odyssea, Dobyetí Měsíce

/ PB /

OBSAH

- Epigram ze 20. století
- Kdo umí, umí
- Simon Flagg a ďábel
- Všem příznivcům S-F
- Kluby se představují
- Zajímavosti